

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 523/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť ŽIAREC, poľnohospodárskeho družstva, so sídlom v Tvrdošíne, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Machajom, Radlinského 47, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/71/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť ŽIAREC, poľnohospodárske družstvo o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2014 doručená sťažnosť ŽIAREC, poľnohospodárske družstvo (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/71/2008.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že ešte na Okresnom súde Dolný Kubín 30. decembra 2005 podal „žalobu na ochranu proti neoprávnenému zásahu do dobrej povesti právnickej osoby“. Vec bola postúpená okresnému súdu v súvislosti s reorganizáciou súdnictva v Slovenskej republike a do podania sťažnosti nebolo právoplatne rozhodnuté.

3. Okresný súd nariadil v priebehu konania niekoľko pojednávaní, na ktorých vykonal aj dokazovanie a na poslednom pojednávaní 10. marca 2014 vyhlásil rozsudok vo veci samej.

4. Sťažovateľ nepodal sťažnosti predsedovi okresného súdu na zbytočné prietahy v konaní, pretože sa domnieva, že súdy majú „povinnosť v každej veci konať aj bez toho, aby sa účastník musel domáhať svojho práva prostredníctvom... sťažnosti v zmysle zákona 757/2004 Z. z.“. Podľa jeho názoru jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu boli porušené tým, že „súd od podania žaloby dňa 30. 12. 2005 do dnešného dňa vo veci právoplatne nerozhodol a to ani napriek tomu, že sa jedná o žalobu na ochranu proti neoprávnenému zásahu do dobrej povesti právnickej osoby a rozhodnutie v tomto konaní má význam v čase, keď k zásahu do osobnostných práv dôjde a nie s niekoľkoročným odstupom“.

5. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:
„... Základné právo sťažovateľa, priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru... bolo porušené nečinnosťou Okresného súdu v Námestove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/71/2008

... Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Námestovo, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/71/2008, konal.

... Sťažovateľovi, Ústavný súd SR priznáva finančné zadostučinenie v čiastke 9 000,- EUR.

Okresný súd Námestovo, je povinní uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v čiastke 284,08 € na účet právneho zástupcu sťažovateľov JUDr. Petra Machaja...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh splňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

9. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom (nečinnosťou) okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/71/2008.

10. Okresný súd v namietanej veci rozhodol rozsudkom 10. marca 2014. Vyhlásením rozsudku vo veci samej a jeho doručením 19. mája 2014 právnomu zástupcovi sťažovateľa okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Od 27. júna 2014 bola vec už odstúpená odvolaciemu súdu (Krajskému súde v Žiline), kde je v súčasnosti vedená pod sp. zn. 7 Co/452/2014. Konanie, v ktorom malo dochádzať k zbytočným prietahom, bolo teda skončené na okresnom súde skôr, ako sa sťažovateľ domáhal nápravy podaním sťažnosti ústavnému súdu.

11. Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne I. ÚS 96/07, I. ÚS 458/2014).

12. K už uvedenému ústavný súd poznamenáva, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

13. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

14. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobné konzekvencie vyplývajú aj z ustanovenia § 64 a § 66 zákona o súdoch.

16. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

17. Keďže sťažovateľ sa proti údajnej nečinnosti okresnému súdu kvalifikovaným spôsobom – sťažnosťou na prietahy v konaní adresovanou predsedovi okresného súdu – nedomáhal zjednanie nápravy, táto skutočnosť môže byť dôvodom na odmietnutie sťažnosti aj pre neprípustnosť (v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014